

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ ชาน บางกอกน้อย (CHAN Bangkok Noi)
๗-๘ สิงหาคม ๒๕๖๑

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ ชาน บางกอกน้อย (CHAN Bangkok Noi) ๗-๘ สิงหาคม ๒๕๖๑

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

เมื่อวันอังคารที่ ๗ ถึงวันพุธที่ ๘ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหาร
วณเขตต์ ประธานกรรมการมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา ได้รับเชิญจากคุณนิตยา
อัฐกุล สมาชิกชมรมบ้านธัมมะ หมายเลข ๔๑๘ คุณบรรพพรรณ อัฐกุล สมาชิกชมรมบ้านธัมมะ
หมายเลข ๔๑๙ และครอบครัวอัฐกุล เพื่อไปพักผ่อนและสนทนาธรรมที่ ชาน บางกอกน้อย
(CHAN Bangkok Noi) ซึ่งตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ปากคลองบางกอกน้อย ฝั่งตรงข้าม
โรงพยาบาลศิริราช ปิยมหาราชการุณย์ กรุงเทพมหานคร

วันแรกของการพักผ่อนและสนทนาธรรม ท่านเจ้าภาพได้กราบเรียนเชิญท่านอาจารย์ คุณป้าจืด และเพื่อน ๆ สหายธรรม ร่วมรับประทานอาหารกลางวัน ในบรรยากาศแบบสบาย ๆ ที่ร้านอาหารแถวถนนราชพฤกษ์ ฝั่งธนบุรี ก่อนเดินทางเข้าพักที่ ชาน บางกอกน้อย ในตอนบ่าย

เมื่อครั้งที่ได้รู้จักกับพินิตยา อัชกุล (พี่เอ้อย) ได้ทราบว่าสามีของพี่เอ้อยเป็นผู้พิพากษารุ่นเดียวกันกับพี่ชายของข้าพเจ้าและท่านทั้งสองสนิทกัน ไม่ทราบว่าเพราะเหตุนี้หรืออย่างไร ที่ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกเคารพพี่เอ้อยเหมือนพี่สาว และความจริง พี่ ๆ ทุกท่านที่มูลนิธิฯ ก็เป็นผู้ที่มีความเมตตา เป็นมิตรเป็นเพื่อน เป็นพี่ เป็นน้องที่น่ารักด้วยกันทั้งสิ้น น้องแป้ง (บวรพรรณ อัชกุล) ลูกสาวของพี่เอ้อยเป็นน้องสาวที่น่ารักมาก ๆ (อันที่จริงอาจต้องแทนตัวเองว่า เป็นคุณอาของน้องแป้ง ฮีๆ) เคยเดินทางไปอินเดียด้วยกัน และมีความชื่นชอบการถ่ายรูปเหมือนกันกับข้าพเจ้า

ครั้งนี้ เป็นอีกหนึ่งครั้งของข้าพเจ้าที่มีโอกาสร่วมสนทนาธรรมและพักค้างคืนในกรุงเทพฯ (ครั้งก่อนได้เคยมีโอกาสดำเนินการและสนทนาธรรมที่ ศูนย์สุขภาพ เขตวันศาลายา โดยอาจารย์สวณิต ยมาภัย ท่านเป็นเจ้าภาพกราบเรียนเชิญท่านอาจารย์ไปพักผ่อนและสนทนาธรรมที่นั่น ครั้งนี้ทราบว่าเป็นความดำริของท่านเจ้าภาพ ที่คิดว่าควรให้ท่านอาจารย์ได้พักผ่อนและสนทนาธรรมใกล้ ๆ ในบรรยากาศสบาย ๆ ไม่ต้องใช้เวลาในการเดินทางไปไหนไกล ๆ ชาน บางกอกน้อย จึงเป็นตัวเลือกที่เหมาะสมในที่สุด

ชาน บางกอกน้อย ตั้งอยู่บริเวณปากคลองบางกอกน้อย ตรงข้ามกับโรงพยาบาลศิริราช ปิยมหาราชการุณย์ มองเห็นแม่น้ำเจ้าพระยา และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ อยู่ไม่ไกล อีกทั้งได้เห็นภาพบรรยากาศของการจราจรทางน้ำ ที่มีเรือยาว เรือด่วน เจ้าพระยา และเรือโยง (เรือบรรทุกข้าว ทวาย และสินค้า) วิ่งกันขวักไขว่ไปมา ที่พักสร้างขึ้นแบบเรือนไม้ริมคลอง พร้อมไปด้วยอุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่ทันสมัยครบครัน แต่กระนั้นก็ทำให้ผู้เข้าพัก นึกถึงภาพบรรยากาศเก่า ๆ ในอดีตของมหานครแห่งสายน้ำแห่งนี้

ได้ดีมาก ๆ ครับ ยิ่งหลังจากจบการสนทนาธรรมใน
 บ่ายวันแรก ท่านเจ้าภาพได้เชิญทุกท่านไปรับประทานอาหาร
 อาหารค่ำที่ร้านอาหารไทย "สุพรรณิการ์" ริมฝั่งแม่น้ำ
 เจ้าพระยา ซึ่งทราบว่าเป็นร้านของลูกชายพี่หม่อมธงชัย
 นาคพันธ์ สมาชิกชมรมบ้านจิมมะ หมายเลข ๕๗๘
 ตั้งอยู่บริเวณตลาดท่าเตียน วัดพระเชตุพนฯ มองเห็น
 วิวแม่น้ำเจ้าพระยายามค่ำคืน โดยมีเจดีย์วัดอรุณ
 ราชวรารามเป็นฉากหลัง ที่งดงามอย่างยิ่ง อาหาร
 อร่อย บรรยากาศดีมาก ๆ กราบขอบพระคุณและขอ
 อนุโมทนาท่านเจ้าภาพครับ

อนึ่ง ในวันที่สองของการสนทนาธรรม ดร.อภินันท์ อัชกุล ลูกชายของพินิตยาได้เชิญเพื่อน ๆ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีด้วยกัน มาร่วมสนทนาธรรมด้วย เป็นการสนทนาธรรมที่ดีมาก ๆ ครับ ท่านที่มาทั้งหมดเป็นอาจารย์ระดับดอกเตอร์ของมหาวิทยาลัย ที่สนใจในพระพุทธศาสนา ทุกท่านสนทนากับท่านอาจารย์ด้วยความสนใจมาก เป็นการสนทนาที่ทุกท่านยอมรับในเหตุและผล ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการสนทนา ถูกคือถูก ทั้งสิ่งที่ผิด ที่เคยยึดถือ ดังในพระไตรปิฎกกล่าวไว้

สำหรับข้อความการสนทนาที่จะขอนำมาบันทึกไว้ เป็นข้อความบางตอนของการสนทนา
ในป้ายวันแรก ซึ่งมีความที่น่าสนใจที่จะได้พิจารณา ดังนี้ครับ

อ.วิชัย :

ถ้าพูดถึงการศึกษาในทางพระพุทธศาสนา พระองค์แสดงถึง
ไตรสิกขา เหมือนกับว่า เป็นการอบรมเจริญคุณความดีเพื่อให้ถึง
การรู้ความจริงและดับกิเลส ดังนั้น ถ้ากล่าวถึง ลำดับของการเจริญ
ขึ้นของกุศลโดยมากคนทั่วไปก็จะคิดถึง "ศีล" ว่าเป็นความประพฤติ
ที่ดีงาม ที่เป็นไปทางกาย วาจา ที่พระองค์ตรัสถึงสิกขา ไม่ใช่มี
อย่างเดียว แต่มีถึง ๓ อย่าง แต่ดูเหมือนทั้งหมดก็เพื่อเข้าใจธรรม
แต่เหตุใดจึงแสดงถึงว่ามีถึงไตรสิกขา คือ สิกขา ๓ ครับท่าน
อาจารย์

ท่านอาจารย์ :

เพียงได้ยินคำว่า พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า คำนี้ เราเป็นใคร? มาจากไหน? นานเท่าไร? และคำว่า พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ห่างไกลกับที่เราคิด มากมายสักแค่ไหน? ดูเหมือนว่า พอเราอ่านพระไตรปิฎก เราใกล้พระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ความจริงไม่เป็นอย่างนั้นเลย ยิ่งเข้าใกล้ก็ยิ่งรู้ว่า...ห่างไกล...

เพราะฉะนั้น ทุกคำ ในพระไตรปิฎก เหมือนเราจะตั้งหน้าตั้งตาเอามาใช้เลย ปฏิบัติเลย พอพูดถึง "ไตรสิกขา" ก็ ไตรคืออะไร? สิกขาคืออะไร? แต่ว่า "เราเป็นใคร?" อันนี้ลึกลับเลย เพราะเหตุว่า จากความไม่รู้ รู้ได้เลยว่า เราไม่รู้แค่ไหน ก่อนฟังพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราไม่รู้เลยว่า เราไม่รู้ ไข่ไหม? แต่พอฟังแต่ละคำ ถึงได้รู้ว่า เราไม่รู้ ไม่รู้จริง ๆ มีดีมาก พอได้ยินแต่ละคำ ก็รู้ได้เลยว่า กว่าจะถึงความเข้าใจ ในคำนั้นจริง ๆ และหนทางนี้อีกไกลมาก ระหว่างที่จะถึงไตรสิกขา

...เพราะฉะนั้น เราศึกษาศาสนาด้วยความประมาทมากจริง ๆ ประมาทว่าเราสามารถที่จะเข้าถึงคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า โดยง่าย คล้าย ๆ กับว่า พอพูดอะไรเราก็จะเข้าใจ เราก็จะปฏิบัติทันที แต่ความจริง นั่นผิด!! เพราะ ต้องรู้จักประมาณตนว่า เราได้ยินคำว่าธรรม สิ่งที่มีจริง ถ้าถามคนที่ไม่เคยศึกษาเลย ตอบไม่ถูก "อะไรมีจริง?" แค่นี้คำเดียว "อะไรมีจริง?" กว่าจะศึกษาแล้ว เข้าใจได้ ว่าสิ่งที่มีจริงคือสิ่งที่เราไม่เคยคาดคิดมาก่อนเลย ไม่ได้

บอกว่าคนมีจริง ไม่ได้บอกว่าโตะ เก้าอี้ มีจริง แต่ถามว่า "เห็น" มีจริงไหม? ให้คิดถึงคำแต่ละคำที่พระองค์ตรัส อย่าง "เห็น" มี ก่อนฟังพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เหมือนรู้จักทุกคนเลย ใครจะไม่รู้จัก "เห็น" บ้าง ใช่มั้ย? แต่พอฟังคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า "เห็น" ไม่ใช่เรา แค่นี้ เริ่มต้น "เห็น" เป็นเรามาจนเท่าไรแล้ว "เห็น" จะไม่ใช่เรา เป็นไปได้อย่างไร?

เพราะฉะนั้น ที่ว่าเห็นไม่ใช่เรา แล้ว "เห็น" เป็นอะไร? "เห็น" มีจริง ๆ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้น แต่ไม่มีใครรู้เลย เพียงแค่เห็น เกิดขึ้นเพียงแค่นั้นแล้วก็ดับไป เพราะฉะนั้น เห็นก็ไม่รู้!! ว่าขณะนี้เห็นเพียงเกิดขึ้นเห็น คือรู้ว่าสิ่งที่กำลังปรากฏเดี๋ยวนี้ เป็นอย่างนี้ เห็นไหม? พุทให้เข้าใจว่า สิ่งที่มี ที่เราไม่เคยสนใจ ไม่เคยเข้าใจ แท้ที่จริงแล้วมีทุกขณะ คือ สิ่งที่มีจริงให้เห็น เป็นอย่างนี้ ไม่ว่าที่ไหนก็เห็น อย่างสิ่งที่กำลังปรากฏให้เห็น แต่ว่า "ไม่ใช่เรา"

เพราะฉะนั้น การฟังคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คือ ไม่ประมาทที่จะรู้ว่า แต่ละคำ เพื่อเข้าใจ ในความเป็นสิ่งนั้น ซึ่งไม่ใช่เรา ไม่ใช่เราตัวเราฟังแล้ว ทำไมรู้นิดเดียว จะรู้มาก ๆ ได้อย่างไร ไม่ใช่ช้อย่างนั้นเลย แต่ ฟังเพื่อให้รู้ว่า สิ่งที่มีจริงนี้ ไม่ใช่เรา!!...

...เพราะฉะนั้น หนทางนี้ ก็เป็นหนทางที่จะเข้าใจสิ่งที่มี ตามปกติ
ทุกขณะ เกิดแล้วทั้งนั้น เป็นอย่างนั้นแล้วทั้งนั้น เปลี่ยนไม่ได้ทั้งนั้น
มีด คือ ไม่รู้ความจริงมานานเท่าไร ก็ยังมีดต่อไปทั้งนั้น ถ้าเรา
ขาดความเข้าใจที่ถูกต้อง ว่าเราฟังธรรมเพื่ออะไร เพื่อรู้อะไร ก็เพื่อ
รู้ความเป็นจริงว่า ไม่มีเรา!! เพราะฉะนั้น ฟังแล้ว เราจะอยากรู้
ไตรสิกขา เห็นไหม? แต่ไม่รู้ว่ ไม่ใช่เรา!! เพราะฉะนั้น จะได้ยินคำ
อะไรทั้งหมด เพื่อนำไปสู่ความ "ไม่ใช่เรา" ซึ่งไม่ใช่ง่ายเลย ที่จะรู้ว่า
ไม่ใช่เรา เพราะฉะนั้น ก็ต้องฟังด้วยความเข้าใจว่า ขณะที่ฟัง ก็
ไม่ใช่เรา

หนทางนี้ เป็นหนทางที่ ยากแสนยาก เมื่อตรัสรู้ ไม่น้อมพระทัยที่
จะทรงแสดง เพราะรู้ว่า ยากจริง ๆ สำหรับคนที่ไม่ได้สะสมมา ที่
จะเห็นประโยชน์ แต่เพราะมีคนทีฟังสามารถเข้าใจ ในความเป็น
ประโยชน์อย่างยิ่ง เมื่อสิ่งนี้ยาก มี แต่ว่า ถ้าไม่ได้ฟังคำของผู้ที่ได้
ตรัสรู้ ไม่มีทางที่จะคิดเองหรือว่าเข้าใจได้เลยทั้งสิ้น...

...เพราะฉะนั้น แต่ละคำ คือ ฟังเพื่อเข้าใจ ต้องไม่ลืม ทุกคำ ฟัง
เพื่อเข้าใจ จะถึงไหน อย่างไร ไม่ต้องสนใจทั้งสิ้น!! เพราะถ้าสนใจก็
คือ "เรา" เพราะว่า เป็นเรามานานแสนนาน ทุกคำ ย้อนมาหาเรา

หมด เราเป็นอย่างนั้น เรารู้อย่างนี้ เราเข้าใจน้อยไป เมื่อไหร่เราจะเข้าใจเพิ่มขึ้น ทำอย่างไรเราจะเข้าใจได้ถูกต้อง น้อมมาหา "เรา" ลืมว่า "ไม่ใช่เรา" อันนี้ต่างหาก ที่ถูกต้อง!! ฟังอย่างไรจึงจะค่อย ๆ เข้าใจขึ้นว่า ไม่ใช่เรา!!!

เพราะฉะนั้น ตลอดชีวิต คิดดู กว่าที่จะไม่ใช่เรา ตั้งแต่เกิดมา เป็นเรา หมด แล้วกว่าจะ ไม่ใช่เราทั้งหมดเลย เดียวนี้ แต่ละหนึ่งตามปกติ ต้องเป็นผู้ที่ฟังด้วยความเคารพอย่างยิ่ง ว่า ไม่มีอะไรที่จะเป็นจริง ยิ่งกว่าคำที่ได้ฟัง ซึ่งถ้าไม่มีโอกาสได้ฟัง ก็แสนโกฏกับต่อไป ข้างหน้า ก็มีดสนิท!!...

อ.วิชัย :

กราบท่านอาจารย์ครับ การศึกษาคำสอนของพระพุทธเจ้า ดูเหมือนว่า ต้องตั้งต้นด้วยความเข้าใจว่า ธรรมคืออะไร

ท่านอาจารย์ :

ค่ะ

อ.วิชัย :

ไม่ว่าจะกล่าวเรื่องของ ไตรสิกขา หรือว่าเรื่องโดยประการอื่น ๆ การอบรมเจริญปัญญา ทุกอย่าง ก็ต้องตั้งต้นด้วยความรู้ว่า ธรรมคืออะไร ก่อน

ท่านอาจารย์ :

ค่ะ แล้วก็ คือว่า ไม่ใช่เรา อันนี้ ต้องไม่ใช่เรา เพราะเหตุว่า ธรรมทั้งหลายเป็นอนัตตา เมื่อเป็นธรรมก็ต้องเป็นธรรม จะเป็นเราได้อย่างไร? กว่าจะมั่นคงจริง ๆ ว่าเป็นธรรม มีจริง ๆ แค่นี้ปรากฏเร็วสุดที่จะประมาณได้ เหมือนมายากล ปิดบังความจริงไว้หมดเลย ว่าเป็นสิ่งที่มีจริงแต่ละหนึ่ง แต่ละหนึ่ง มีปัจจัยจึงเกิดขึ้น เป็นอย่างนั้นได้ ใครก็ไปทำไม่ได้ ไม่ว่าความดี ความชั่ว ความหลง ความฉลาด อะไรทั้งหมด มีปัจจัยที่จะเกิด จึงเกิด เป็นอย่างนั้นได้ แล้วก็ไม่ใช่เป็นอย่างอื่นด้วย จนกว่า ทุกอย่างจะไม่ใช่เรา อย่างมั่นคง นั่นคือได้เป็นผู้ที่รู้จักว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงเป็นใคร และสอนอะไร เพื่ออะไร เพื่อให้คนที่ไม่เคยที่จะมีความเข้าใจที่ถูกต้องเลย ได้สามารถเข้าใจได้ รู้แน่เลยว่า มีคนที่สามารถเข้าใจได้ แต่ว่าไม่ใช่โดยการที่ประมาท หมิ่นคำสอนว่าง่าย มีความเป็นตัวตน ที่พยายามจะเปลี่ยน และพยายามที่จะทำอย่างอื่น

อ.วิชัย :

ท่านอาจารย์ครับ ถ้ากล่าวถึงการอบรมเจริญปัญญาที่จะให้ถึงการรู้แจ้งอริยสัจธรรม จะขาดไม่ได้ก็คือ บารมี ต่าง ๆ ที่จะเป็นคุณความดี ที่จะค่อย ๆ คลายจากอกุศล เพื่อให้ปัญญาค่อย ๆ เจริญขึ้น ที่จะรู้ธรรมตามความเป็นจริง ดังนั้น ที่พระองค์แสดงเรื่องของไตรสิกขา ถ้ากล่าวถึงในเรื่องของศีลที่ทรงแสดงถึงธรรมที่ดั่งงาม หมายถึง เป็นการงดเว้นจากทุจริต ดังนั้น ถ้าเป็นการแสดงความ

ท่านอาจารย์ :

อ.วิชัย :

ท่านอาจารย์ :

เป็นจริงให้เกิดความเข้าใจ หมายความว่าบุคคลนั้นที่มีปัญญา
เกิดขึ้นที่จะเห็นประโยชน์ที่จะประพจน์ตามสิ่งนั้นครับท่านอาจารย์
ค่ะ แม้แต่ศีล ก็ "ยังเป็นเรา" เห็นไหม? ใช่หรือเปล่า?

ก็ยังเป็นเราครับ

ก็ยังเป็นเรา เพราะฉะนั้น ไม่มีทางเลย ที่จะใครไปรู้เรื่องศีลแล้วก็จะ
จะได้ เพราะเป็นเรา หนทางเดียวคือ ไม่ใช่เรา ฟังจนกระทั่ง
"ศีลไม่ใช่เรา" การที่เราจะไปคิดถึงว่า จะรู้แจ้งอริยสัจธรรม อย่า
คิดเลย!! ใครก็ตามที่ฟังธรรม จะรู้แจ้งอริยสัจธรรม อย่าคิดเลย
เพราะอะไร? แม้แต่ธรรมก็ยังไม่รู้!! แล้วจะไปรู้แจ้งอริยสัจธรรม
ไกลเท่าไร? เพียงแต่ว่า ฟังแล้ว สามารถรู้ความจริงว่า สะสม
ปัญญามาแค่ไหน

...เพราะฉะนั้น คนที่ฟัง เป็นผู้รู้ ว่าสามารถที่จะเข้าใจคำนั้น
มันคง แน่นนอน ชัดเจน เห็นความเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เมื่อนั้น
เขาถึงสามารถที่จะอบรมเจริญปัญญา ยิ่งขึ้น เพราะมีความเข้าใจ
ขึ้น แต่ เพียงว่าจะพูดเรื่องศีลแต่ว่า "เป็นเรา" แน่ ๆ เลย ไม่เป็นเรา
ได้อย่างไร ยังไม่รู้ว่าศีลเป็นอะไร เห็นไหม? ทุกอย่างสอดคล้องกัน

อย่างละเอียด ลึกซึ้งมาก เพราะฉะนั้น ฟังธรรมเพื่อเห็นคุณ เปรียบ
ไม่ได้เลยทั้งสิ้น ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเราเห็นคุณแค่ไหน?
แค่มาบอกให้เรามีศีล ๕ แค่นั้นหรือ? นั่นหรือคุณของพระสัมมาสัม
พุทธเจ้า?

เพราะฉะนั้น ก็เป็นสิ่งที่ไกลมากสำหรับคนที่ไม่รู้จักจริง ๆ ว่าฟังเพื่อ
เข้าใจ ฟังเพื่อละความไม่รู้ ฟังเพื่อรู้ว่า ไม่รู้เยอะมาก!! ตั้งแต่นั่งอยู่
ตั้งแต่เดินเข้ามา ความไม่รู้เท่าไร เพราะว่ามีสิ่งที่มี มากเท่าไร
โดยที่เราไม่รู้เลยว่าเกิดดับสืบท่อ ประมาณไม่ได้เลย แค่เป็นคน ๆ
เดี๋ยวนี้ ก็มากเท่าไรแล้ว แล้วยังเป็นโตะ เป็นแก้วไปอีก ไขไหม?
เหลือที่จะคนานับ

เพราะฉะนั้น ฟังด้วยความเห็นคุณ ว่า ทุกชาติ มีโอกาสที่สามารถที่
จะได้ฟังคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วก็อบรมเจริญปัญญา เห็น
คุณอย่างยิ่ง ที่จะไม่คลาดเคลื่อนจากคำที่พระองค์ได้ตรัสไว้ดีแล้ว
นี่คือความเคารพสูงสุด รู้ว่า วันหนึ่งซึ่งไกลมาก อย่าคิดเลย ชาตินี้
แป๊บเดียว ศีล อะไรต่ออะไร ไตรสิกขา นี้อย่าหวัง อย่าคิด ยังเป็น
เราทั้งหมดที่เรียน ยังเป็นเราทั้งหมด ที่พยายามจะเข้าใจ จนกว่า
ความเห็นถูกนั้นแหละ ค่อย ๆ ชัด ละความเป็นเรา ที่ละน้อย แค
ไหน? ไม่ต้องกังวลอีกเหมือนกัน ถ้ารู้ว่ามันน้อยมาก ก็ต่อน้อยมาก
น้อยเกินกว่าที่เราคิดอีก ว่าน้อยแค่ไหน เห็นไหม? นั่นถึงจะเป็นผู้ที่
ตรง ตามความเป็นจริง ฟังแล้วเป็นอย่างไรคะ?...

อ.วิชัย :

ก็รู้สึกว่ ถ้าคนที่เริ่มที่จะเห็นคุณของพระสัมาสัมพุทธเจ้า ต้องรู้ว่ ไม่เหมือนคำของคนทีกล่าวมาก่อน ๆ หน้านั้น แต่ต้องเป็นคำที แสดงความจริงให้เกิดความเข้าใจถูกครับ

ท่านอาจารย์ :

ค่ะ แล้วความจริงของพระองค์ทีตรัสรู้ กับความจริงของเราทีเริ่ม เข้าใจ จะห่างกันไกลแค่ไหน? ความจริงทีพระองค์ตรัสรู้กับความจริงทีเราเพิ่งเริ่มทีจะเข้าใจ จะห่างกันสักแค่ไหน? เพราะฉะนั้น ไม่ ต้องคิดอะไรเลยทีั้งสิ้น เคารพสูงสุดว่มีโอกาสดีทีจะได้ฟัง และ ศึกษาไป ค่อย ๆ เข้าใจไป แต่ละชาติ จนกว่า เป็นชาตินี้ก็ได้อีู้ แจ้งอริยสัจจธรรม แต่กว่าจะถึงความเป็นชาตินี้ก็ ได้มาจาก ไหน? มาจาก "ฟังทีละคำ" ด้วยความไม่ประมาท

ดูเหมือนฟังแล้วอยากจะรู้เร็ว ๆ เป็นไปได้อย่างไร? คิดอย่างไร ไม่ เห็นคุณของธรรมแต่ละคำเลย อย่างทีคุณวิชัยบอกว่า เรามานั่งทีนี้ ก็มีความไม่รู้เยอะเยะ มีความมานะ มี ฯลฯ แค่วันเดี๋ยวนะ แล้ว แต่ละวันละ? และกว่าจะถึงชาติหนึ่งละ และกัชาติมาแล้ว? เพราะฉะนั้น เป็นไปได้ไหมทีใครฟังแล้วคิดทีจะรู้แจ้งอริยสัจจธรรม โดยเร็ว โดยไม่รู้เลยว่า ขณะนี้ แม้แต่ เป็นธรรม ก็ไม่รู้ ได้อินแต่ "เป็นธรรม" เป็นธรรมไม่ใช่เรา ไม่ใช่เรา!! ใช่ไหม? แต่ เป็น... อย่างไร?

อ.วิชัย : โดยมาก คนที่เริ่มมาฟัง ก็จะได้คิดถึงว่า ทำไมไม่ได้กล่าวถึงเรื่องของให้มี "ศีล" หรือว่า ให้มีการเจริญความสงบเลย มีแต่เรื่องว่า เห็นเป็นธรรมไหม? ได้ยินเป็นธรรมไหม?

ท่านอาจารย์ : ก็ใครล่ะ มีศีล? พุทไปสิ ก็ใครล่ะมีศีล? ก็ตัวตนนั้นแหละมีศีล ใช่ไหม? แล้วจะมีประโยชน์อะไร? นอกจากให้เขาเห็นว่า ไม่มีเขา เป็นธรรม ให้เข้าใจในความเป็นธรรม แต่เขาไม่เอา เขาจะมีศีล ใช่ไหม? ก็ตัวตนจะมีศีล แต่ไม่รู้ว่าจะ ไม่ใช่เขา ทำอย่างไรถึงจะไม่ใช่เขาที่มีศีล

อ.วิชัย : คือเป็นจุดที่สำคัญอย่างยิ่งครับท่านอาจารย์ ที่จะให้เห็นถึงความต่างของปัญญาของบุคคลทั่วไป ซึ่งอาจจะมียัจฉัยของความดีเกิดได้ แต่ว่า ปัจฉัยที่จะให้เกิดความเข้าใจสูงกว่า ไม่ใช่ตัวเขานี้ เป็นไปไม่ได้ ถ้าไม่มีการได้ฟังธรรม

ท่านอาจารย์ : เพราะฉะนั้น วันนี้ ก็เป็นวันที่พิเศษอย่างยิ่ง ที่จะได้รู้ว่า การฟังธรรม ไม่ได้หวังจะไปบรรลุอะไร จะไปมีศีล จะอะไรทั้งสิ้น แต่ "ไม่ใช่เรา" แค่นี้ และ ถ้าไม่มีคุณธรรมอย่างที่เราว่า ไม่มีทางที่จะไม่ใช่เรา แต่เขาไปมุ่งที่ ทำอย่างไรเขาจะมีศีล เป็นตัวตน แต่ไม่ใช่รู้ว่า ที่จะไม่ใช่เราได้ ต้องมีศีล แต่เพื่ออะไร? เพื่อไม่ใช่เรา!! แต่นี้กลายเป็น เราจะมีศีล เขาจะมีศีล!!

อ.วิชัย : จากความเข้าใจ หมายความว่า ถ้าเรามีความเข้าใจพระธรรมมากขึ้น เข้าใจความเป็นธรรมมากขึ้น ไม่ใช่ว่าบุคคลไม่ได้กระทำความดี แต่ มีความดีที่เกิดขึ้น ด้วยความเห็นถูก ด้วยความเข้าใจถูก ว่า

ความดีคือความดี และเห็นด้วยว่า สิ่งนั้นเป็นประโยชน์ แต่ไม่ใช่เป็นไปด้วยความไม่รู้เหมือนอย่างก่อน ว่า เป็นเราที่กระทำความดี โดยที่ไม่เห็นเลยว่า พระองค์แสดงความเป็นจริงของธรรมว่า ธรรมที่ติงามแต่ละประเภทโดยละเอียดเป็นอย่างไร สติเป็นอย่างไร ศรัทธาเป็นอย่างไร หรือ หิริโอตตปปะเป็นอย่างไร คือ ทุกอย่างที่พระองค์แสดงความเป็นธรรมแต่ละอย่างที่เขาทำกิจ ถึงแม้ว่าลักษณะของสิ่งนั้น ไม่ได้ปรากฏ แต่ว่า ก็เหมือนกับเป็นความเข้าใจที่ค่อย ๆ มั่นคงขึ้นว่า ขณะที่เป็นอย่างดีหรือขณะที่กระทำความดี ก็มีธรรมที่เขาทำกิจหน้าที่ของเขา

ท่านอาจารย์ :

แต่ กว่าที่จะเข้าใจว่า เป็นธรรมที่ทำกิจ ไม่ใช่เราทำ!!

อ.วิชัย :

ดูเหมือนว่า ก็เข้าใจแค่การฟัง แล้วก็มั่นคงขึ้นเท่านั้นเองครับ

ท่านอาจารย์ :

พอไหม? ก็ยังเป็นเรา ความเป็นเราหนาแน่นมาก เพราะฉะนั้นหนทางเดียวคือ ธรรม รู้ว่า เพื่อประโยชน์ เพื่อถึงความรู้ว่า ไม่ใช่เรา กว่าที่จะเสียสละได้ คิดดู แต่ละคนติดในความเป็นตัวตนเท่าไร ความรักตน แล้วความรักตนก็แสวงหาทุกอย่างให้ตน กำลังแสวงหา ทุกอย่างให้ตนนะ รักตนใช่ไหม?

...เพราะฉะนั้น กว่าจะไม่ใช่ตน ไม่ใช่เรา คิดดู ต้องฟังแบบคาย
อย่างยิ่ง ที่จะรู้ว่า ประโยชน์จริง ๆ ก็คือว่า เข้าใจว่า ไม่มีเรา
เพราะฉะนั้น ตัวปัญญากำหนดที่ แต่เขาจะไม่เอาตัวปัญญา เขาจะ
เอาตัวเขา แต่สำหรับผู้ที่มีปัญญา เขารู้เลยว่า กว่าจะปัญญาจะถึงการ
ค่อย ๆ ละความเป็นเราได้ ก็ต้องเพราะคุณความดี ซึ่งค่อย ๆ
เข้าใจว่า ไม่ใช่เรา คือ ขาดการฟังธรรมและการเข้าใจจุดประสงค์
ของการฟังไม่ได้เลยว่า เพื่อความไม่ใช่เรา!!!

เพราะฉะนั้น ความดีแม้สักนิดเดียว สังเกตได้เลย เริ่มมีไหม? จาก
การที่เป็นคนที่ไม่ละเอียด ทำเพื่อคนอื่นไม่ได้ แม้แต่สักนิดเดียว ถ้า
ความดีเกิดขึ้นจริง ๆ นั้นแหละ ไม่ใช่เขา ใช่ไหม? แต่ว่า จะถึงอย่าง
นั้นไหม?...

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขออนุโมทนาในกุศลศรัทธาของคุณนิตยา คุณบวรพรรณ อึ้งกุล และครอบครัวอึ้งกุล
และขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุกท่านครับ

